

จดหมายเปิดผนึก

เสนอต่อ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเพื่อนร่วมอุดมการณ์สิทธิมนุษยชน

“สิทธิมนุษยชนบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ : ช่องว่างที่ถูกมองข้าม”

โดย

สภาเครือข่ายบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว (กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

ส่วนที่ ๑ ความนำ

สภาเครือข่ายบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว เป็นภาคีเครือข่ายขององค์กรและคณะบุคคลที่ทำงานด้านเด็กและบุคคลที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มต่างๆ ทั้งกลุ่ม เด็กและบุคคลออทิสติก เด็กที่บกพร่องทางพัฒนาการ เด็กและบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา เด็กและบุคคลที่บกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กและบุคคลที่บกพร่องทางอารมณ์พฤติกรรม และสมาธิสั้น ประกอบด้วย สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) สมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย สมาคมส่งเสริมศักยภาพบุคคลบกพร่องทางการเรียนรู้แห่งประเทศไทย ชมรมผู้ปกครองในเครือข่ายแต่ละสมาคม มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ เครือข่ายเด็กพิการทางสมอง มูลนิธิที่ทำงานด้านเด็กพิการ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน กว่า ๑๕๐ เครือข่าย ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพการณ์ปัญหา การรวบรวมข้อเท็จจริงในระดับพื้นที่ผ่านเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแต่ละองค์กร ประมวลสรุปสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อ สิทธิมนุษยชนบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีข้อสรุปและข้อเสนอ เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา ดังนี้

ส่วนที่ ๒ สถานการณ์

สถานะเด็กและบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ หรือ Persons with Special Need เป็นกลุ่มที่มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายประเทศไทยเป็นครั้งแรกในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคสอง ความว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” วรรคสาม ความว่า “ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ..” และ วรรคสี่ ความว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึง

ความสามารถและศักยภาพของบุคคลนั้น” ซึ่งหมายความว่า ในมุมมองของกฎหมายไทย จัดแบ่ง กลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ แบ่งเป็น ๓ กลุ่มหลัก คือ

๑. กลุ่มบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทาง จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้
๒. กลุ่ม คนพิการ ที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ
๓. กลุ่ม บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ

ต่อมาใน ปีพ.ศ.๒๕๔๕ และพ.ศ.๒๕๕๒ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ กลุ่มบุคคล ๒ กลุ่ม ตามข้อ ๑ กลุ่มบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทาง จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ และกลุ่มคนพิการ ตามข้อ ๒ เป็น คนพิการทางการศึกษา โดยจัดทำ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา จัดแบ่งคนพิการ เป็น ๕ ประเภทความพิการ เพื่อรับรองการใช้สิทธิการศึกษาของกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ และเรียกการจัดการศึกษาในสำหรับกลุ่มนี้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ หรือการจัดการศึกษาพิเศษ โดยคนพิการ ๕ ประเภท มีดังต่อไปนี้

๑. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
๒. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
๓. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
๔. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
๕. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
๖. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
๗. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
๘. บุคคลออทิสติก
๙. บุคคลพิการซ้อน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดนิยาม “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสารจิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตาม

ประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด” โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดความพิการเป็น ๖ ประเภท และในปี พ.ศ.๒๕๕๕ กำหนดความพิการเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

“ข้อ ๓ ให้กำหนดประเภทความพิการ ดังนี้

- (๑) ความพิการทางการเห็น
- (๒) ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
- (๓) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
- (๔) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
- (๕) ความพิการทางสติปัญญา
- (๖) ความพิการทางการเรียนรู้
- (๗) ความพิการทางออทิสติก”

พร้อมทั้งได้ออกระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ การออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิ หรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการพ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ คนพิการที่ประสงค์จะใช้สิทธิตามกฎหมาย ต้องจัดทำบัตรประจำตัวคนพิการ โดยกลุ่มคนพิการที่มีสภาพความพิการเป็นที่เห็นได้โดยประจักษ์ สามารถยื่นคำขอทำบัตรคนพิการได้ทันที แต่กรณี กลุ่มคนพิการที่มีสภาพความพิการไม่เห็นประจักษ์ ต้องมีเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ และในข้อ ๑๕ ของระเบียบดังกล่าว คนพิการซึ่งมีบัตรตามระเบียบนี้ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่กฎหมายกำหนด

จากบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านคนพิการ เมื่อพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนด หลักการ ว่า คนพิการ ต้องมีบัตรประจำตัวคนพิการ ทำให้กฎหมายอื่นต้องถือปฏิบัติตาม เช่น พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๑ พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้ปรับแนวทางการเข้าถึงและใช้สิทธิ โดยจัดทำประกาศว่า ผู้จะใช้สิทธิในระบบการศึกษา หรือระบบสุขภาพ ต้อง มีบัตรประจำตัวคนพิการ ตามประกาศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งจากการบังคับใช้กฎหมายมาหลายปี การมีบัตรประจำตัวคนพิการ กลายเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าถึง และใช้สิทธิ ของกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษซึ่งพิการ และที่ความพิการไม่เห็นประจักษ์ การขอทำบัตรประจำตัวคนพิการ นอกจากเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการเสียเวลาแล้ว ยังมี

ค่าใช้จ่ายในการออกเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ ซึ่งมีกระบวนการประเมิน วินิจฉัย และรับรอง โดยแพทย์ที่จะออกเอกสารรับรองความพิการ ต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบกำหนด

ในทางปฏิบัติ การรับรองของแพทย์ กรณีความพิการไม่เห็นประจักษ์ค่อนข้างยากและล่าช้า และในการตรวจประเมิน มีค่าใช้จ่ายสูงหลักพันบาท ซึ่งภาระตกอยู่กับกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ที่ต้องการเอกสารรับรองความพิการ นอกจากนั้น ผู้ปกครองหลายคน ไม่ยอมรับ การทำบัตรคนพิการ เนื่องจากมองว่า เป็นการตีตรา (Stigma) ให้บุตรหลานเป็นคนพิการ ซึ่งส่งผลให้เด็กไม่ได้รับสิทธิ เช่น เบี้ยความพิการ การอบรม การศึกษา การรักษาพยาบาล การตรวจประเมินคัดกรอง ยา และการจ้างงาน และสิทธิผู้ดูแล ถ้าบุตรไม่มีบัตรคนพิการก็ไม่มีสิทธิในฐานะผู้ดูแลคนพิการ จึงทำให้เกิดปัญหาการเข้าถึงสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๓ ปัญหาการเข้าถึงสิทธิ

การเข้าถึงสิทธิของกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ จึงต่างจากการเข้าถึงสิทธิของกลุ่มคนพิการที่มีความพิการเห็นประจักษ์ ที่ไม่ต้องมีเอกสารการรับรองความพิการจากแพทย์ ไม่ต้องมีการประเมิน การวินิจฉัย หรือการรับรองจากแพทย์ เท่ากับกลุ่มบุคคลดังกล่าว ถูกจำกัดสิทธิในทางความเป็นจริง นับเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงและใช้สิทธิตามกฎหมาย จะเห็นได้จาก ข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ในปีพ.ศ.๒๕๕๗(นับถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗) มีคนพิการ ที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๑,๕๖๘,๕๕๑ คน เป็นกลุ่มคนพิการที่มีความพิการเห็นประจักษ์ ๑,๒๒๘,๒๔๒ คน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ และได้รับเอกสารรับรองความพิการ จำนวน ๓๔๐,๓๔๕ คน ขณะที่ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ระบุข้อมูลเฉพาะกลุ่มอายุ ว่า กลุ่มบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา อายุ ๐ ถึง ๑๕ ปี มีจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ คน กลุ่มบุคคลออทิสติกทุกระดับอาการมีจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ คน กลุ่มบุคคลที่บกพร่องทางการเรียนรู้ อายุไม่เกิน ๑๕ ปีมีจำนวน ๗๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวหากรวมจำนวนกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ จะมีมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน จึงเป็นที่ยอมรับและรับทราบกันว่า ยังมีคนพิการและบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ จำนวนไม่น้อย ยังไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ ยังไม่เข้าระบบงานด้านคนพิการ และยังไม่มีการเชิงรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะระเบียบปฏิบัติที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศใช้ มองในแง่การจัดระบบงานฐานข้อมูล มองในประเด็นการควบคุมงบประมาณด้านคนพิการ เกรงว่า เมื่อมีคนพิการเข้าถึงสิทธิมาก จะเป็นภาระด้านงบประมาณของประเทศ แต่ไม่ได้มองประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนแบบองค์รวม

การเป็นคนพิการ ที่กฎหมายรับรอง มีผลต่อการเข้าถึงสิทธิหลายประการ “ทำนองที่ว่า ไม่มีบัตรคนพิการ ไม่มีสิทธิ” หน่วยงานรัฐทั้งระดับนโยบาย และระดับบริการปัจจุบัน แม้จะพยายามช่วยเหลือคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ก็ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจาก ระบบงบประมาณ ผูกติดกับ คำว่า “คนพิการ หรือ บัตรคนพิการ” ตัวอย่างเช่น สถานพยาบาล ที่ต้องมีการตรวจคัดกรองหรือประเมินความพิการ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน มีกลุ่มเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ หรือกลุ่มออทิสติกศึกษภาพสูง หรือ Asperger ไปขอเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ ต้องมีค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน ทั้งนี้ เพราะยังไม่มีสถานะเป็นคนพิการตามกฎหมาย ซึ่งหากไม่จัดทำบัตรคนพิการ สิทธิที่จะได้รับในการฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมถึงยารักษาแพง จึงใช้สิทธิบัตรทอง ท.๗๔ สำหรับกลุ่มคนพิการไม่ได้ จึงมีค่าใช้จ่ายที่ต้องรับภาระเอง นับว่าไม่เป็นธรรม หรือกรณีการรับบริการทางการศึกษา แม้สถานศึกษาจะเปิดโอกาสให้เข้าเรียน แต่ไม่สามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างเต็มที่ เนื่องจาก ไม่มีบัตรคนพิการ แม้กรณีการจ้างงานก็เช่นกัน ไม่มีบัตรคนพิการ ก็เข้าระบบการจ้างงาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไม่ได้ รวมถึงผู้ดูแลบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งจำเป็นต้องรับการสนับสนุน เช่นองค์ความรู้ การฝึกอบรม การเสริมความเข้มแข็ง หรือการมีส่วนร่วมในการจัดบริการ ก็ไม่สามารถรับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดได้

ส่วนที่ ๔ ผลกระทบทางนโยบายและการปฏิรูป

ผลกระทบทางนโยบาย เช่น ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ แม้จะมีนโยบายเปิดกว้างในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่เป็นคนไทยทุกกลุ่ม แต่ระเบียบและการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ทำให้ผลลัพธ์ของนโยบาย ไม่ครอบคลุมตามเจตนารมณ์ มีการตีความแม้กระทั่งในการรวมกลุ่มของกลุ่มผู้ดูแลคนพิการหรือกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ ไม่สามารถรับผู้ดูแลที่ไม่มีชื่อระบุในบัตรประจำตัวคนพิการ เป็นสมาชิกสามัญ เป็นเพียงสมาชิกวิสามัญ ซึ่งขัดกับหลักสิทธิและเสรีภาพในการรวมกลุ่มของประชาชน และบางกรณีตีความก้าวไปถึงขั้น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ หรืออนุกรรมการในหน่วยงานภาครัฐในระดับต่างๆ แต่ปัญหาดังกล่าว ถูกมองข้ามไป เนื่องจาก มุมมองของสังคมไทย มอง คนพิการ หรือมองความพิการ เพียงรูปกายที่ปรากฏเท่านั้น จึงถือว่า กฎหมาย อนุบัญญัติ และระเบียบ วิธีการปฏิบัติยังเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงและการละเมิดสิทธิโดยปริยาย

จากกระแสการปฏิรูปประเทศไทย มีการรณรงค์การแก้ไขรัฐธรรมนูญ รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายคนพิการให้มีความเป็นธรรม ทั่วถึง มีหลักประกันที่ดีให้กับประชาชนและสังคม ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง

รวมทั้ง แผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ กำลังจะครบวาระ ซึ่งต้องมีการเตรียมการจัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับใหม่ ซึ่งสภาเครือข่ายบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว องค์กรผู้ดูแลคนพิการแต่ละประเภท ชมรมผู้ปกครองในภาคี รวมทั้ง หน่วยงานด้านประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเห็นว่า เป็นโอกาสที่ดี ที่จะปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้อง กับหลักสิทธิมนุษยชน เท่าเทียมเป็นธรรม ทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ จึงจัดทำข้อเสนอ ผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรระดับชาติที่เป็นที่พึ่งด้านสิทธิมนุษยชน โปรดพิจารณา เสนอแนะ หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้มีการรับรอง สิทธิความเป็นพลเมืองที่เท่าเทียม เปิดโอกาสให้ กลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว เข้าถึงและใช้ประโยชน์ซึ่งสิทธิ และหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด การปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต แผนพัฒนาการศึกษา แผนบริการในระบบสุขภาพ โดยปรับวิธีคิดที่เน้น สังคมบูรณาการ Inclusive Society ไม่ทอดทิ้งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เน้น การมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับกลไก และระดับปฏิบัติ การสนับสนุนเครือข่ายภาคีผู้ดูแลหรือผู้ปกครอง เท่าเทียมกับการสนับสนุนภาคีคนพิการ ไม่มองว่ากลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ หรือผู้ดูแล เป็นชนชั้นสอง ไม่มีสิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตในแต่ละด้านของตนเอง ยกเลิกระเบียบวิธีปฏิบัติที่เป็นอุปสรรค และจัดทำอนุบัญญัติรองรับแนวคิดดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ ๕ ข้อเสนอ

สภาเครือข่ายบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว จึงจัดทำข้อเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ สื่อสารมวลชน เพื่อโปรดพิจารณา นำเสนอ กระทรวงและหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดเพิ่มนิยามคำว่า “บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ” ในบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ อนุบัญญัติ ระเบียบ รวมถึง ในแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแห่งชาติ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษ ให้ชัดเจนสอดคล้องกับหลักสากล

๒. เสนอให้แก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดประเภทความพิการ การทำบัตรประจำตัวคนพิการ โดยปรับเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ เป็นเอกสารรับรองแพทย์ เหมือนกับระบบการรับรองทั่วไป การ

เพิ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ที่ไม่ได้รับเอกสารรับรองความพิการ เป็นกลุ่มประเภทความพิการในกลุ่มประเภทที่ ๘ โดยจัดทำคำนิยามให้ชัดเจน เหมือนที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

๓. ให้มีการระบุสิทธิสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการไว้ในกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น สิทธิด้านการคัดกรอง ตัวประเมิน รักษาพยาบาล สิทธิในการรับบริการด้านการศึกษาพิเศษ การเรียนร่วม การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาสายอาชีพเพื่อการมีงานทำ สิทธิในกระบวนการยุติธรรมหรือความช่วยเหลือทางกฎหมาย และการเข้าสู่ระบบการทำงานเหมือนกับกลุ่มคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

๔. การสนับสนุนเครือข่ายผู้ปกครองบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการรวมกลุ่ม เป็นภาคีเครือข่ายในระดับนานาชาติ เช่นเครือข่ายออทิสติกอาเซียน(Asean Autism Network) เครือข่ายคนพิการทางสติปัญญา ระดับสากล (Inclusion International) เป็นต้น

๕. การสนับสนุนเครือข่ายและองค์กรผู้ปกครองบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ด้านทรัพยากร การบริหารจัดการ ในรูปแบบที่เท่าเทียมกัน การสนับสนุนองค์กรและองค์กรด้านคนพิการ

๖. สนับสนุน Road Map การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

ทั้งนี้ เป็นไปตาม Road Map ของ UNICEF องค์การสหประชาชาติ ที่ต้องการผลักดันให้รัฐบาลของทุกประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนามนุษย์ที่ยั่งยืนภายในกรอบเวลา ๑๕ ปี โดยมี เด็กทุกกลุ่ม และทุกที่ เป็นศูนย์กลาง

อนึ่ง การแก้ไข ปรับปรุง กฎระเบียบ หน่วยงานภาครัฐ ขอให้เครือข่ายคนพิการมีส่วนร่วม วางแผน พิจารณา แก้ไขและติดตามอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพสูงสุด

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ผู้ประสานงานเครือข่าย :

ชูศักดิ์ จันทยานนท์ Chusak@autisticthai.net

สุชาติ โอวาทวรรณสกุล suchart@o-wat.com